

EEN ART'S EXCELLENCE RECENSIE

Final Audio Design Heaven In-Ears

Hemelse Klanken In Elke Prijsklasse

MAX DELISSEN

Final Audio Design

Heaven Series: Hemelse Klanken In Elke Prijsklasse...

Als je in ons hoekje van de wereld aan in-ear hoofdtelefoons denkt, is Final Audio Design niet het eerste merk dat je te binnen schiet. Toch is dit Japanse merk geen nieuwkomer. Al sinds 1974 maken ze, voornamelijk voor de Japanse markt, zeer hoogwaardige high end hifi-apparatuur. Een kijkje op hun website laat naast reusachtige hoornluidsprekers en buizenversterkers ook een enorme selectie aan hoofdtelefoons zien. De gemiddelde Japanner is namelijk nogal klein behuisd en dan is een goede hoofdtelefoon een burenvriendelijk en plaatsbesparend alternatief. En het is dan ook niet verbazingwekkend dat hier een extreem hoge graad van verfijning in wordt bereikt. Hoe dat zit met de nog niet zo lang op onze markt verkrijgbare Heaven serie zal blijken.

BAM!

Final Audio Design gebruikt voor de driver in de Heaven serie in-ears het balanced armature principe. Hoe dat precies werkt zal ik buiten beschouwing laten, maar het is een veelgebruikte driver-technologie in high-end in-ears omdat de driver enorm compact kan zijn en toch een zeer hoge efficiëntie heeft (oftewel veel output bij weinig input). Daarom presteren ze zonder extra versterking over het algemeen goed aan draagbare spelers en smartphones. Het wonderlijke aan de Heaven serie van Final Audio Design is dat ze in alle modellen dezelfde driver met slechts 1 membraan gebruiken. Ze geloven bij Final Audio Design namelijk niet in verschillende membranen die, net als bij een twee- of drieweg luidspreker, worden gefilterd om verschillende frequentiegebieden weer te geven. Dat komt de coherentie van het geluid niet ten goede, zeggen ze, en ik geloof absoluut dat daar wat voor te zeggen is. Final Audio Design regelt de klankmatige afstemming akoestisch, en wel op twee manieren. Ten eerste met het Balancing

Air Movement (BAM) proces, zoals ze het noemen. Door de luchtstroom in de behuizing te beïnvloeden en de manier waarop dat gebeurt bij elk hoger model in de serie verder te verbeteren wordt een steeds grotere verfijning bereikt. Ten tweede gebruikt Final Audio Design verschillende soorten metaal voor de behuizingen van de in-ears, wat volgens hen ook een bijdrage levert aan de klankmatige signatuur van de verschillende modellen. Ik wil niet meteen op zaken vooruitlopen, maar waar ik vooraf een beetje sceptisch over was bleek gewoon wél te kloppen: alle modellen hebben weliswaar een zéér duidelijke familie-overeenkomst, maar ook een duidelijk hoorbare verbetering van de klankopbouw, die van laag naar hoog eigenlijk heel logisch verloopt.

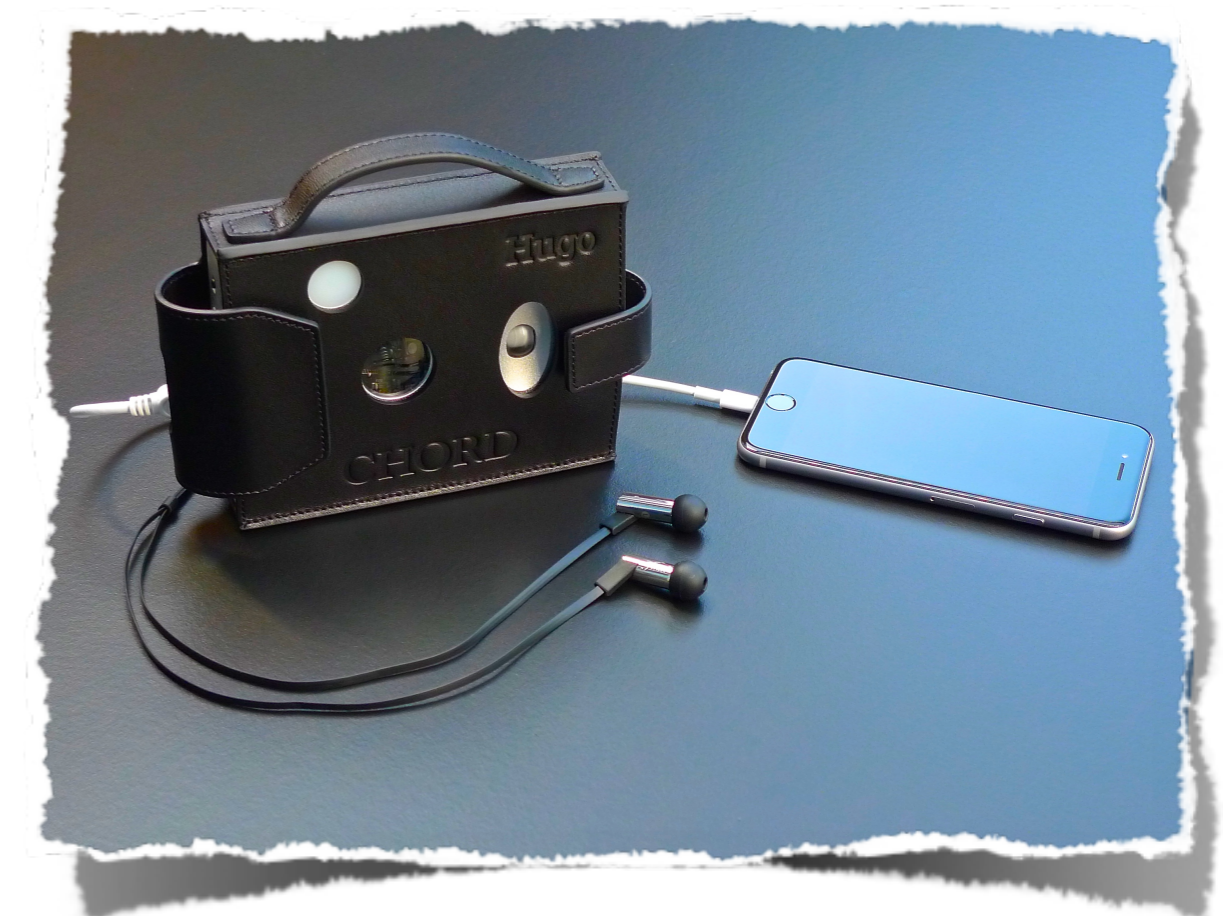

Luisteren

Zes modellen beluisteren is een aardige klus, zelfs als het testen tijdens vele ochtendwandelingen (het betere 'veldwerk') een hoge fun-factor heeft. Hoe pak je zo iets aan? Uiteindelijk koos ik ervoor om elke ochtend hetzelfde album te beluisteren op hetzelfde volume, met de ingebouwde equalizer van de voortreffelijke Onkyo HF Player app op mijn iPhone 6 uitgeschakeld. Die eerste indruk zou ik dan aanvullen met een thuisluistersessie via de Audioquest Dragonfly aan de MacBook Pro met JRiver MC20 als player. Omdat bij in-ears een goede afsluiting van de gehoorgang essentieel is en de meegeleverde siliconendopjes altijd nét te groot of te klein zijn gebruikte ik aan alle modellen een setje geheugenschuimpjes van het merk Comply. Die zitten namelijk niet alleen zéér comfortabel, maar sluiten de gehoorgang ook optimaal af wat vooral de laagweergave ten goede komt.

Tijdens de eerste kennismaking met elk model luisterde ik steeds naar het album Unflesh van Gazelle Twin. Dat is vrij heftige elektronische muziek maar de opname is fantastisch, met veel dynamiek en een zeer breed frequentiebereik. Daarnaast ken ik deze bijzondere cd gewoon heel erg goed, waardoor het voor mij een zeer bruikbare referentie is. Thuis luisterde ik naar diverse muziek, maar koos tenslotte voor het album Liquid Spirit van

Gregory Porter. Een prachtige akoestische opname en een zanger met een gouden stem, voorwaar geen straf! De modellen in de Heaven serie zijn voorzien van een plat snoer van 120 centimeter. De belofte dat dat minder snel in de knoop raakt is gedeeltelijk waar, want als je er toch in slaagt om er spaghetti van te maken is het alsnog een crime om los te peuteren. Het voelt in elk geval heel stevig aan en in deze prijsklasse is het snoer van een ongekende luxe. Contactgeluiden worden niet heel sterk doorgegeven naar de oren en dat is ook prettig. De aanduiding Links of Rechts staat onderop de metalen behuizing. Dat is niet erg goed leesbaar, maar een klein, goed voelbaar bobbeltje op rubberen trekontlasting van het rechter-dopje maakt een trefzeker onderscheid mogelijk.

Heaven II - IV - V - VI

Final Audio Design Heaven II (€79)

De behuizing van de Heaven II is gemaakt van mat geborsteld RVS. Met elektronische muziek via de iPhone heeft deze in-ear een prima tonale balans en een heel aardige ruimtelijkheid. Er is genoeg detail maar het wordt nooit schel en dynamiek is er ook in voldoende mate. Het laag is redelijk diep maar absoluut niet overheersend, waardoor het een tikje aan de slanke kant is. In deze

prijsklasse is dat overigens niks om je voor te schamen. Als er thuis via de Audioquest Dragonfly mee naar akoestische jazz wordt geluisterd blijkt de indruk die buiten is opgedaan te kloppen, en kan vastgesteld worden dat de Final Audio Design Heaven II een in-ear is die een aardig eind boven zijn prijsklasse presteert. Hij klinkt gewoon erg 'lekker' en muzikaal, ongekleurd en levendig. Een verrassende instap.

Final Audio Design Heaven IV (€169)

De behuizing van de Heaven IV is ook gemaakt van RVS, maar dat is hoogglans gepolijst, en het Balancing Air Movement proces is verder verfijnd. En dat maakt niet een klein beetje verschil! Ten eerste lijkt de Heaven IV luider te spelen bij dezelfde volumestand, en ten tweede krijg je aan alle kanten meer. Meer laag vooral, de IV lijkt bijna een octaaf meer bas weer te geven, echter zonder

dat dat ten koste gaat van de transparantie. Hij speelt dynamischer en sneller en er is meer detail. Met akoestische muziek valt op dat de stem een flink stuk meer body krijgt en de instrumenten hebben meer klankkleur. Ook de ruimtelijke weergave is flink beter. Het geluid heeft een bepaald soort luchtige vanzelfsprekendheid die heel veel in-ears missen.

Final Audio Design Heaven V (€299)

De Heaven V heeft een behuizing van zwart verchroomd geel koper. Het andere metaal en een aangepast Balancing Air Movement proces zorgen voor een lichtvoetiger geluid bij elektronische muziek. Er is duidelijk meer verfijning en ruimtelijkheid, maar daar lever je een heel klein beetje volume in het laag voor in. Met akoestische muziek is het verschil groter én anders. Nu valt op dat

de Heaven V toch echt wel een stuk fraaier klinkt dan de Heaven IV. Er is voor het eerst binnen deze serie echte 'druk' in de muziek te horen. Lage tonen op de piano en aanslagen op de tomtoms van het drumstel hebben kracht en substantie, en de contrabas knort kleurrijk. Voor wie vooral binnen en met een betere versterker naar een in-ear luistert is de Heaven V een behoorlijk audiofiele keuze.

Final Audio Design Heaven V Aging (€369)

De behuizing van de Heaven V Aging is, net als bij zijn iets goedkopere broer de Heaven V, gemaakt van geel koper, maar in tegenstelling tot de V is die bij de V Aging niet voorzien is van een chroomlaag. Daardoor gaat hij in de loop der tijd verouderen (vandaar de naam Aging), wat volgens Final Audio Design ook nog een subtiele verbetering van

de klank zou moeten opleveren. In combinatie met het bruine snoer (een kleur die enige gewenning vraagt...) levert een uiterlijk op dat beslist een beetje 'Steam Punk' genoemd mag worden. En je zou het niet zeggen, maar het weglaten van die chroomlaag maakt een hoop uit in de weergave. Voor het relatief kleine prijsverschil krijg je meer ruimtelijkheid en een wat warmer geluid met meer druk en dynamiek. Het laag is steviger en wat ronder en stemmen hebben meer body. De Heaven V Aging klinkt daardoor net zo 'lekker' als de Heaven IV, maar heeft de verfijning van de Heaven V.

Final Audio Design Heaven VI (€499)

De body van de Heaven VI is gemaakt van een legering van Chroom en Koper en hoogglans gepolijst. Het Balancing Air Movement proces werd nog verder verbeterd, waardoor de Heaven VI nóg drukvoller en warmer klinkt, met meer snelheid en dynamiek. Bij elektronische muziek valt op dat de VI erg diep gaat in het laag en harder kan spelen zonder te vervormen. Stemmen zijn nu volkomen

natuurlijk en de ruimtelijke weergave is nu zo goed dat het geluid meer lijkt op een erg goede over-ear hoofdtelefoon dan op een in-ear. Bij akoestische muziek valt de betere timing op, en de fors toegenomen dynamiek. Snelle

geluiden zoals handclaps of forse slagen op de snaredrum knallen nu echt en je hoort de snaren van de contrabas trillen. Wel valt op dat de Heaven VI zich aan een betere hoofdtelefoonversterker een stuk prettiger voelt dan aan een smartphone. Op papier is hij elektrisch volledig vergelijkbaar met de lagere modellen, maar de graad van verfijning is nu zo hoog dat er met een betere versterker écht een flinke stap te maken is.

FI-BA-SS

Final Audio Design FI-BA-SS (€999)

Eigenlijk is de FI-BA-SS geen lid van de Heaven-serie, maar hij is voorzien van dezelfde Balanced Armature driver. Het verschil zit hem in de wat grotere behuizing die volledig van gepolijst RVS is gemaakt en aan de achterzijde is voorzien van speciaal afgestemde ventilatiegaatjes. Hierdoor heeft de FI-BA-SS een nog verfijnder Balancing Air Movement proces en dat hoor je. De naam van deze

high end in-ear heeft niet voor niets het woord BASS in zich. De laagweergave van deze hoofdtelefoon is van een compleet ander niveau. Zonder wellig of vet te gaan klinken komt er gewoon nog een halve octaaf bij en ook het volume neemt wat toe. Bij elektronische muziek krijg je er een complete dimensie bij. En het allermooiste is dat de ruimtelijkheid, dynamiek en detaillering er absoluut niet onder lijden. Ook bij akoestische muziek is dit echt een next-level in-ear, maar wees gewaarschuwd: aan een smartphone haal je er beslist niet uit wat er in zit. Daarvoor is de kleine versterker die er in zit gewoon niet goed genoeg. Maar plug je de Fi-BA-SS in een iFi Micro iDSD of een Chord Hugo, dan weet je niet wat je meemaakt!

Onder de streep

De markt wordt momenteel overspoeld met nieuwe hoofdtelefoons, want de muziekbeleving van de moderne mens speelt zich nog steeds voornamelijk op individueel niveau af. En er is aardig wat kaf onder het koren. Nieuwe merken die puur op imago mikken en met ronkende marketingverhalen hun matig klinkende maar dure koopwaar proberen te slijten zijn talrijk. Dan is het wel zo prettig om te weten dat Final Audio Design géén nieuwe merk is en dan ook absoluut niet tot de opportunisten in deze markt behoort. Gedegen onderzoek en een grote liefde voor muzikale weergave staan bij dit eerbiedwaardige Japanse merk op de eerste plaats, en dat hoor je in een duidelijke eigen klanksignatuur die binnen een bepaalde marge toch wat ruimte laat voor persoonlijke smaak. Mijn persoonlijke favorieten uit deze serie zijn de Heaven IV en de Heaven V Aging. De IV omdat hij een machtig mooie prijs/kwaliteit verhouding heeft (niet in de laatste plaats ten opzichte van even dure en zelfs fors duurdere concurrenten) en de V Aging omdat ik dat gewoon een briljant ding vind om te zien, terwijl hij ook nog eens een fijne mix van klankmatige eigenschappen heeft.

Muziek en informatie

muziek links op Spotify

[Gazelle Twin - Unflesh](#)

[Gregory Porter - Liquid Spirit](#)

YouTube

[Gregory Porter](#)

webwinkel

Voor informatie en prijzen over de beschreven Final Audio Design in-ears, zie onze webwinkel:

[Final Audio Design Heaven Series](#)

art`s excellence

© 2014 art`s excellence - www.artsexcellence.com

Dit document is eigendom van art`s excellence en mag niet worden gepubliceerd zonder onze toestemming.